

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สืบเนื่องจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 87(2)ห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานใดหากปรากฏว่าคู่ความฝ่ายที่จะนำพยานหลักฐานนั้นมาสืบมิได้แสดงความจำนงว่าตนจะนำสืบพยานหลักฐานดังกล่าวโดยระบุไว้ในบัญชีพยานตามมาตรา 88 และหากเป็นพยานเอกสารคู่ความฝ่ายนั้นได้ส่งสำเนาให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งแล้วตามมาตรา 90 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า บทบัญญัติและข้อห้ามดังกล่าวเป็นกระบวนการกลั่นกรองพยานหลักฐานที่ศาลจะใช้ในการพิจารณา แต่ข้อห้ามมิให้รับฟังพยานหลักฐานดังกล่าวก็มีข้อยกเว้นว่า หากศาลเห็นว่าเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมแล้ว จำเป็นที่ศาลจะต้องรับฟังพยานหลักฐานโดยฝ่าฝืนหลักกฎหมายดังกล่าวก็ให้สามารถกระทำได้ จากข้อยกเว้นดังกล่าวนี้ อาจถือได้ว่าเป็นการให้อำนาจศาลในรับฟังพยานหลักฐานได้โดยไม่มีขีดจำกัด หากศาลเห็นว่าเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมแล้วก็สามารถรับฟังพยานหลักฐานนั้นได้แม้ว่าคู่ความจะได้ฝ่าฝืนต่อหลักกฎหมายดังกล่าวก็ตาม ปัญหาจึงมีอยู่ว่าอะไรคือประโยชน์แห่งความยุติธรรมที่จะมารองรับการใช้อำนาจของศาลในการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้ยื่นโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมายดังกล่าวและเมื่อกฎหมายได้บัญญัติหลักเกณฑ์ในการรับฟังพยานหลักฐานไว้โดยชอบแล้วอันถือได้ว่าเป็นการกลั่นกรองพยานหลักฐานและเป็นการกระบวนการพิจารณาคดีที่จะเป็นไปในทางเพื่อให้เกิดความยุติธรรมในการนำเสนอพยานหลักฐานของกลุ่มความแต่ละฝ่ายเพื่อไม่ให้เกิดการได้เปรียบหรือเสียเปรียบในการนำเสนอพยานหลักฐานและการดำเนินคดีแล้วมีเหตุจำเป็นใดและเพียงใดหรือเป็นควรแล้วหรือที่จะให้มีข้อยกเว้นที่จะให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานที่ยื่นโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมายดังกล่าว

หลักในเรื่องการห้ามไม่ให้รับฟังพยานหลักฐานในประเทศที่ใช้ระบบคอมมอนลอว์ซึ่งในการนั่งพิจารณาคดีส่วนใหญ่จะใช้คณะลูกขุนพิจารณาปัญหาข้อเท็จจริงโดยมีผู้พิพากษาเป็นผู้ดำเนินกระบวนการพิจารณาและวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริง รวมทั้งการแนะนำข้อกฎหมายที่จำเป็นแก่คณะลูกขุน กล่าวคือในระบบคอมมอนลอว์การนั่งพิจารณาคดีจะมี 2 องค์กร คือคณะลูกขุนกับผู้พิพากษา โดยทั้งสององค์กรดังกล่าวจะทำหน้าที่แยกจากกัน ในการนำเสนอพยานหลักฐานนั้นคณะลูกขุนมีหน้าที่ต้องฟังพยานหลักฐาน แล้วนำข้อมูลที่ได้จากพยานหลักฐานไปปรึกษาหารือกันแล้วตัดสินใจออกมาว่าจะเชื่อฝ่ายไหน ซึ่งในระบบคอมมอนลอว์ให้ความสำคัญกับลูกขุนอย่าง

สูงสุด โดยให้ผู้พิพากษาซึ่งทำหน้าที่ควบคุมการนั่งพิจารณานั้นมีอำนาจที่ถ่วงดุลพิจารณาหลักฐาน โดยให้ผู้พิพากษาวิเคราะห์พยานหลักฐานว่าพยานหลักฐานใดอยู่ในเกณฑ์ที่รับฟังได้ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ หากพยานหลักฐานใดรับฟังไม่ได้ศาลก็จะมีอำนาจที่จะตัดพยานนั้นออกไปเสียแต่แรก ไม่ให้ลูกขุนได้มีโอกาสรับฟังเพราะฉะนั้นคำว่ารับฟังได้หรือรับฟังไม่ได้ในคอมมอนลอว์ซึ่งในภาษาอังกฤษใช้คำว่า ADMISSIBLEหมายความว่าสามารถที่จะรับฟังได้ ก็คือว่ารับเข้าสู่สำนวนความให้ลูกขุนใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาได้นั่นเอง ถ้ารับฟังไม่ได้ก็คือว่าจะไม่นำพยานหลักฐานนั้นเข้าสู่สำนวนความทำให้ลูกขุนไม่มีโอกาสได้นำพยานหลักฐานนั้นไปประกอบการพิจารณาดังนั้น คำว่า รับฟังได้หรือไม่ได้ก็คือการเปิดโอกาสให้นำพยานหลักฐานเข้าสู่สำนวนหรือไม่ให้เข้าสู่สำนวนซึ่งเป็นหน้าที่ของศาลที่จะวิเคราะห์ว่าจะให้พยานหลักฐานนั้นเข้าสู่สำนวนเพื่อให้คณะลูกขุนพิจารณาต่อไปหรือไม่ ซึ่งก็คือการที่ศาลใช้อำนาจไม่ให้รับฟังพยานหลักฐานเช่น ถ้าเป็นพยานบุคคลที่สามารถจะตรวจได้แล้วตั้งแต่ต้นว่า พยานที่จะนำสืบนั้นเป็นพยานบอกเล่า ศาลก็จะไม่นำสืบเลย หรือถ้าพยานนั้นต้องห้ามด้วยเหตุอื่น ซึ่งที่พบบ่อยมากในศาลคอมมอนลอว์ คือไม่เกี่ยวข้องกับประเด็น ศาลก็จะไม่นำเข้าสืบเลย เพราะฉะนั้นพยานหลักฐานที่จะเข้าสู่การพิจารณาของคณะลูกขุนจะต้องเป็นพยานหลักฐานที่รับฟังได้โดยชอบด้วยกฎหมายโดยได้ผ่านการวิเคราะห์จากศาลมาชั้นหนึ่งแล้วว่ารับฟังได้ ลูกขุนก็จะพิจารณาพยานหลักฐานเหล่านั้น และชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานแล้วจึงตัดสินว่าเชื่อฝ่ายไหน

สำหรับประเทศไทย ใช้ระบบประมวลกฎหมาย แต่ยังนำแนวคิดหรือหลักการสืบพยานในระบบคอมมอนลอว์มาใช้ค่อนข้างมากแต่ในระบบของเราไม่มีระบบลูกขุนผู้พิพากษาเป็นผู้ดำเนินการสอบสวนพิจารณาและทำการสืบพยานตั้งแต่ต้นจนจบ โดยผู้พิพากษาจะเป็นผู้วินิจฉัยทั้งปัญหาข้อกฎหมายและปัญหาข้อเท็จจริงแล้วทำการวินิจฉัยตัดสินชี้ขาดคดีเมื่อคู่ความสืบพยานเสร็จเด็ดขาดอยู่ในองค์กรเดียวซึ่งโดยทางทฤษฎีเมื่อได้คำนิ่งถึงที่มาของคำว่าห้ามไม่ให้ศาลรับฟังหรือให้ศาลยอมรับฟังพยานได้เฉพาะอย่างนั้นอย่างนี้และการที่ยอมรับหลักการสืบพยานว่ามีที่มาจากระบบคอมมอนลอว์คำว่าห้ามไม่ให้รับฟังในมาตรา 87 ก็คงหมายความว่า ถ้าพยานหลักฐานใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อพิพาทแล้วก็ไม่ให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานนั้นเข้าสู่สำนวนความ หรือไม่ยอมให้ทำการสืบพยานหลักฐานนั้น ซึ่งในทางทฤษฎีต้องแปลความตรงไปตรงมาอย่างนั้นแต่ในความเป็นจริงในการพิจารณาของศาลถ้ากระทำเช่นนั้นย่อมจะเกิดปัญหามากในทางปฏิบัติ กล่าวคือกว่าจะสืบพยานหลักฐานแต่ละชั้นศาลต้องตรวจสอบการรับฟังได้หรือรับฟังไม่ได้เสียก่อนว่าเมื่อคู่ความฝ่ายใดอ้างพยานหลักฐานใดแล้วจะรับฟังได้หรือไม่ เช่นถ้าคู่ความอ้างพยานบุคคลก็ต้องตรวจสอบว่าพยานบุคคลนี้ต้องห้ามตามมาตรา 87 หรือไม่หรือต้องห้ามตามมาตรา 59/1 หรือไม่ ถ้าทำอย่างนี้กับพยานหลักฐานตลอดกระบวนการพิจารณาคงจะใช้เวลาานมากในทางปฏิบัติ เพราะฉะนั้นศาลจึง

ให้คู่ความสามารถนำสืบพยานหลักฐานที่ตัวเองอ้างไปได้เลยโดยไม่ต้องตรวจสอบการรับฟังได้หรือไม่ได้ในเบื้องต้น ศาลก็จะรับพยานหลักฐานนั้นเข้าสู่สำนวนความ เว้นแต่จะปรากฏชัดแจ้งต่อศาลเองว่าพยานหลักฐานใดรับฟังไม่ได้ศาลอาจจะใช้อำนาจตัดพยานนั้นไม่ยอมให้นำเข้าสืบในกรณีการคัดค้านพยานหลักฐานศาลไทยก็นำวิธีการคัดค้านในระบบคอมมอนลอว์มาใช้ในการถามพยานบุคคลในศาลด้วย คือ ทนายอีกฝ่ายอาจจะค้านว่าคำถามนี้จะนำไปสู่พยานที่รับฟังไม่ได้ ถ้าศาลรับคำค้านก็เท่ากับไม่มีคำตอบคำถามนั้นเข้าสู่สำนวนความเพราะฉะนั้นส่วนใหญ่ในทางปฏิบัติแม้ว่าพยานหลักฐานชั้นหนึ่งชั้นใดจะรับฟังไม่ได้ศาลจะเปิดโอกาสให้มีการสืบพยานนั้นเข้ามาก่อน แล้วก็รับเข้าไปสำนวนความ ถ้าเป็นพยานบุคคลศาลจะจดลงไว้เป็นคำเบิกความ ศาลก็รับเข้าไปในสำนวน ถ้าเป็นพยานวัตถุศาลก็รับไว้แล้วศาลจะไปวินิจฉัยหรือไปวิเคราะห์ในเรื่องการรับฟังพยานหลักฐานว่าพยานหลักฐานนั้นรับฟังได้หรือไม่ได้ในชั้นตัดสินคือในชั้นตัดสินคดี การวินิจฉัยปัญหาข้อเท็จจริงศาลจะต้องเริ่มจากการวินิจฉัยว่าพยานรับฟังได้หรือไม่ซึ่งเป็นการวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการรับฟังหรือห้ามรับฟังพยานหลักฐานซึ่งอยู่ในมาตราต่างๆ ดังกล่าวเสียก่อนแล้วจึงวินิจฉัยชี้ขาดคดี

ในระบบการพิจารณาคดีของศาลไทยให้อำนาจศาลเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในการพิจารณาและวินิจฉัยชี้ขาดตัดสินคดีซึ่งต่างจากประเทศที่ใช้ระบบคอมมอนลอว์ที่แยกการชี้ขาดตัดสินคดีซึ่งกระทำโดยองค์คณะลูกขุนออกจากการรับฟังพยานหลักฐานว่าพยานหลักฐานชั้นใดควรจะรับฟังได้หรือไม่ซึ่งกระทำโดยผู้พิพากษา

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าในระบบคอมมอนลอว์ได้มีการกลั่นกรองพยานหลักฐานที่จะใช้ในการพิจารณาตัดสินซึ่งเท่ากับเป็นการให้ความคุ้มครองคู่ความในคดีว่าการพิจารณาคดีจะเป็นไปอย่างยุติธรรม ซึ่งต่างจากการพิจารณาตัดสินคดีของศาลไทยซึ่งกระทำโดยผู้พิพากษาตั้งแต่การพิจารณาว่าควรรับฟังพยานหลักฐานชั้นใดหรือไม่อย่างไรจนกระทั่งการตัดสินชี้ขาดคดี

การที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 87(2) ได้บัญญัติห้ามมิให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานใดหากไม่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการยื่นและการนำเสนอพยานหลักฐานดังที่บัญญัติในมาตรา 88 และมาตรา 90 อันอาจถือได้ว่าเป็นการกลั่นกรองพยานหลักฐานในชั้นหนึ่งก่อนโดยกฎหมาย แต่การที่มาตรา 87(2) ตอนท้ายให้อำนาจศาลในการรับฟังพยานหลักฐานได้เมื่อศาลเห็นว่าควรรับฟังพยานหลักฐานชั้นนั้นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม แม้จะเป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมายก็ตาม ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าข้อยกเว้นดังกล่าวเป็นการทำลายระบบกลั่นกรองพยานหลักฐานซึ่งบัญญัติไว้ในกฎหมายอันทำให้บทบัญญัติในส่วนแรกของมาตรา 87(2) หมดความหมายเมื่อศาลยกหลักกฎหมายเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมขึ้นมาอ้างเพื่อรับฟังพยานหลักฐานชั้นนั้น ซึ่งเท่ากับเป็นการให้อำนาจศาลอย่างไม่มีขีดจำกัดในการรับฟังพยานหลักฐาน

เพียงแค่ศาลเห็นว่าเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม¹ หรือเพียงแค่ศาลยกขึ้นอ้างว่าเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ซึ่งทำให้ระบบการกลั่นกรองพยานหลักฐานที่มีน้อยอยู่แล้วน้อยลงไปอีกและอาจทำให้หลักเกณฑ์ที่กฎหมายได้วางไว้เกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานหรือข้อห้ามทั้งหลายเกี่ยวกับการรับฟังพยาน หลักฐานหมดความหมาย เพราะอะไรคือเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมหรือไม่ เป็นเรื่องที่ตีความได้ยากมากซึ่งเท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้พิพากษาที่พิจารณาคดีนั้นใช้ดุลพินิจได้อย่างกว้างขวางไร้ขีดจำกัดแม้คำว่าเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมจะเป็นหลักการที่ดีและคือความสวยงามหรือความดีงามหรืออะไรก็ตามแต่ที่หมายถึงสิ่งที่สมควรค่าแก่การนำมาใช้ก็ตามแต่ก็เป็นการยากที่จะกล่าวได้ว่าอะไรคือความยุติธรรม อีกทั้งความหมายของความยุติธรรมของแต่ละบุคคลก็อาจจะแตกต่างกันไปเช่นความยุติธรรมในความหมายของอริสโตเติลก็อาจแตกต่างกับความยุติธรรมในความหมายของเลนิน แต่เมื่อเราศึกษาและค้นคว้าแล้วเราจะได้คำตอบในทุกๆคำตอบที่ให้ความหมายของความยุติธรรมว่า หมายถึงความดีเกือบทั้งสิ้น แต่ไม่อาจชี้ชัดได้ว่าอะไร “คือความยุติธรรมและอะไรคือมาตรฐานอันจะกะเกณฑ์ได้ว่าการตีความในเรื่องความยุติธรรมจะมีหลักเกณฑ์เดียวกัน

และจากการศึกษาค้นคว้าความหมายของความยุติธรรมดังกล่าวแล้วนั้น ทำให้เราได้คำตอบที่ชัดเจนอย่างหนึ่งว่ามนุษย์เรามีความแตกต่างกัน สังคมเรามีความแตกต่างกัน ดังนั้นความยุติธรรมในสังคมหนึ่งอาจจะเป็นความไม่ยุติธรรมในอีกสังคมหนึ่งหรือความยุติธรรมของบุคคลหนึ่งอาจไม่ยุติธรรมกับอีกบุคคลหนึ่งและกรณีใดจะเป็นกรณีเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมหรือไม่นั้นส่วนใหญ่แล้วจะเป็นเรื่องนามธรรม ซึ่งผู้พิพากษาแต่ละท่านก็มีคุณธรรมในเรื่องความยุติธรรมไม่เท่ากัน การตีความว่าการใดคือเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมก็อาจแตกต่างกันไปตามคุณธรรมของผู้พิพากษาแต่ละท่าน แล้วอะไรจะเป็นหลักประกันได้ว่าคู่ความจะได้รับการพิจารณาคดีอย่างมีมาตรฐานเช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงสมควรแล้วหรือที่จะให้อำนาจผู้พิพากษาซึ่งบางท่านก็อาจมีประสบการณ์ในการพิจารณาคดีที่ไม่มากนัก การใช้ดุลพินิจอาจจะไม่รอบคอบเท่าที่ควรนั่งพิจารณาวินิจฉัยคดีทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายดังกล่าวอย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาดเพียงลำพังและให้สามารถใช้หลักเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมเข้ามาพิจารณาว่าจะให้นำพยานเข้าสืบได้หรือไม่ หรือกำหนดให้นำพยานที่ไม่ได้ระบุไว้ในบัญชีพยานเข้าสืบได้ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าการที่มีบทบัญญัติดังกล่าวเป็นการให้อำนาจผู้พิพากษาอย่างไม่มีขอบเขตจำกัดและไม่มีกฎหมายใดๆมาควบคุมความไม่ยุติธรรมที่อาจจะเกิดขึ้นได้จากอำนาจอันเบ็ดเสร็จและคลุมเครือดังกล่าวในเรื่องการรับฟังพยานหลักฐาน เพราะเพียงแค่ผู้พิพากษาท่านนั้นเห็นว่า หรือใช้ดุลพินิจว่า หรือเพียงแต่อ้างว่า

¹ ดูความหมายของความยุติธรรมในบทที่ 2

เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมก็สามารถรับฟังพยานหลักฐานได้อย่างไม่มีขอบเขตจำกัด ปราศจากการกั้นกรองและอาจเป็นการทำลายระบบการกลั่นกรองพยานหลักฐานที่กฎหมายได้กำหนดไว้ ซึ่งโดยปกติการกลั่นกรองพยานหลักฐานในการพิจารณาของศาลไทยที่มีน้อยอยู่แล้วให้น้อยลงไปอีก อีกทั้งการพิจารณาคดีแพ่งนั้นส่วนใหญ่แล้วจะเป็นกรณีที่เกิดข้อพิพาทกับเอกชนด้วยตนเองและการพิจารณาคดีแพ่งของศาลไทยก็ใช้ระบบกล่าวหาการพิจารณาคดีจึงน่าจะเป็นไปในทางที่ให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายนำพยานหลักฐานมาสืบต่อสู้คดีกันภายใต้กรอบและกฎเกณฑ์ต่างๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ (ทั้งกฎหมายสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติ) ซึ่งศาลเองก็ควรทำหน้าที่เป็นเพียงกรรมการคอยดูแลและควบคุมให้คู่กรณีแต่ละฝ่ายต่อสู้กันด้วยความยุติธรรมภายใต้กรอบกฎหมายเท่านั้น ดังเช่นที่ท่านศาสตราจารย์ ดร.หยุด แสงอุทัยได้อธิบายไว้ในหนังสือบทบันทึก เล่มที่ 12 พอที่จะสรุปใจความได้ว่า “ระบบนี้สืบเนื่องมาจากการที่บุคคลนำเรื่องราวมาฟ้องร้องว่ากล่าวบุคคลอีกคนหนึ่งต่อผู้มีอำนาจ เพื่อให้ผู้มีอำนาจชำระคดีแก่ตน การพิจารณาชี้ขาดว่าฝ่ายใดผิดหรือถูกจึงมิได้อยู่ที่การนำพยานมาพิสูจน์ความจริงแต่สำคัญอยู่ที่ว่าฝ่ายใดจะเป็นผู้ปฏิบัติตามกติกาซึ่งผู้พิพากษาวางไว้ได้ครบถ้วนกว่ากัน การพิจารณาในระบบนี้ผู้ชำระความต้องวางตัวเป็นกลางจริงๆ เพื่อควบคุมให้คู่ความทั้งสองฝ่ายปฏิบัติตามกติกาอย่างเคร่งครัดต่อมาวิธีพิจารณาได้วิวัฒนาการมาเป็นเกณฑ์การนำพยานเข้าสืบแต่เอกลักษณ์ของระบบนี้ก็คงปรากฏอยู่ คือผู้พิพากษาต้องวางตัวเป็นกลางเคร่งครัดจะเอนเอียงเข้ากับฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้ และอำนาจของศาลในการสืบพยานเพิ่มเติมหรือตัดพยานก็มีจำกัดหรือแทบไม่มีเลยต้องปล่อยให้คู่ความดำเนินคดีหาพยานเต็มที่และหลักเกณฑ์ในการที่จะนำพยานอย่างไรมาพิสูจน์ได้หรือไม่ได้เป็นไปโดยเคร่งครัด มีบทตัดพยานที่เด็ดขาดเพื่อให้พยานที่ต้องห้ามเข้าสู่สำนวนความเท่ากับเป็นการไม่สืบพยานนั้นเลย ทั้งนี้เพื่อมิให้ทั้งสองฝ่ายได้เปรียบเสียเปรียบแก่กันดังนั้นระบบกล่าวหาจึงเป็นระบบที่มีวิธีการชำระความเป็นไปในทางที่มีโจทก์และจำเลยมีหน้าที่ในการพิสูจน์ความจริงผู้ชำระคดีต้องตั้งตนเป็นกลางคอยดูแลให้ทั้งสองฝ่ายได้ดำเนินคดีของตนไปตามกฎเกณฑ์ที่ได้วางขึ้นไว้โดยเคร่งครัด”² ผู้วิจัยจึงเห็นควรศึกษาหลักกฎหมาย “เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม” หาแนวทางในการพิจารณาคดีเพื่อจะไม่ให้ศาลเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินคดีของคู่กรณีโดยวิธีการใช้ดุลพินิจของตนเป็นพิเศษในการที่จะรับฟังหรือไม่รับฟังพยานหลักฐานใดหรือไม่ภายใต้ข้ออ้างที่ว่าเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมและผู้วิจัยเห็นควรศึกษาหลักกฎหมายดังกล่าวว่าเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมแล้วควรจะนำหลักกฎหมาย “เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม” มาใช้ในการรับฟังพยานหลักฐานตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 87(2) หรือไม่อย่างไร

² หยุดแสงอุทัย(2505)บทบันทึกคณะนิติศาสตร์(เล่มที่12ตอน3) กรุงเทพมหานคร หน้า85

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาแนวคิด ความเป็นมาและวิวัฒนาการในเรื่องการรับฟังพยานหลักฐานในแต่ละระบบกฎหมายว่ามีหลักการและแนวคิดอย่างไร

2.2 เพื่อศึกษารูปแบบ โครงสร้างและหลักการในการรับฟังพยานหลักฐานในแต่ละระบบกฎหมายว่ามีหลักการรับฟังพยานหลักฐานเช่นไรตลอดจนเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.3 เพื่อศึกษาบทบัญญัติของกฎหมายในแต่ละระบบกฎหมายเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้นจริงจากการรับฟังพยานหลักฐานในแต่ละระบบกฎหมายว่ามีปัญหาอย่างไร

2.4 เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจของศาลในเรื่องการรับฟังพยานหลักฐาน

3. ประเด็นปัญหาการวิจัย

ศึกษาถึงหลักการแนวคิด ทฤษฎี ประวัติความเป็นมา และวิวัฒนาการของกระบวนการพิจารณาคดีและการรับฟังพยานหลักฐานและข้อห้ามในการรับฟังพยานหลักฐานในแต่ละระบบกฎหมายว่ามีหลักการและแนวคิดอย่างไรพิจารณาถึงข้อดีและข้อเสียของแต่ละระบบกฎหมายแล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับหลักการแนวคิดในการรับฟังพยานหลักฐานหรือไม่รับฟังพยานหลักฐานในระบบกฎหมายของประเทศไทย และศึกษาถึงบทบาทหน้าที่ ตลอดจนถึงการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้พิพากษาในการรับฟังพยานหลักฐานและปัญหาที่เกิดขึ้นจริงจากการใช้อำนาจในการรับฟังพยานหลักฐานดังกล่าวและหาแนวทางแก้ไข

4. วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ(qualitative research)ซึ่งใช้วิธีการ(method)ศึกษาข้อมูลที่ผสมผสานกันระหว่างการวิจัยเอกสาร สัมภาษณ์ และศึกษาจากคดีที่เกิดขึ้นจริงในการวิจัย

เอกสารใช้เอกสารทั้งชั้นปฐมภูมิ(Primary document) และชั้นทุติยภูมิ(Secondary document) เอกสารทั้งชั้นปฐมภูมิได้แก่ ตัวบทกฎหมายในรูปแบบของประมวล พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนดต่างๆ เอกสารทุติยภูมิ ได้แก่ ผลงานวิจัย หนังสือตำรา บทความ รายงานการศึกษา ข้อมูลสถิติ วิทยานิพนธ์ และเอกสารต่างๆ ในรูปแบบอื่นๆ แหล่งข้อมูลของเอกสารได้จากห้องสมุดของมหาวิทยาลัยต่างๆ เช่นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นต้น

จากนั้นนำข้อมูลทั้งหลายที่ได้ดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามของการวิจัย (research question) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ให้สอดคล้องกับประเด็นที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ ภายใต้หลักการ ทฤษฎี และหลักกฎหมาย

5. ระยะเวลาและขั้นตอนในการดำเนินงาน

ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ทั้งชั้นปฐมภูมิ(Primary document)และชั้นทุติยภูมิ (Secondary document)เอกสารทั้งชั้นปฐมภูมิได้แก่ ตัวบทกฎหมายในรูปแบบของประมวล พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด กฎกระทรวง และประกาศของ กระทรวง ทบวงกรมต่าง ๆ เอกสารทุติยภูมิ ได้แก่ ผลงานวิจัย หนังสือ ตำรา บทความ รายงาน การศึกษา ข้อมูลสถิติ วิทยานิพนธ์ และเอกสารต่าง ๆ ในรูปแบบอื่น ๆ รวมทั้งในแผ่นซีดี ดีวีดี และ อินเทอร์เน็ต ใช้ระยะเวลาประมาณ 1 เดือน ส่วนการวิจัยยังใช้วิธีการศึกษาข้อมูลโดยการสังเกตและ สัมภาษณ์ในเรื่องที่ศึกษา และใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละกลุ่ม โดยเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling)อาจใช้เวลา 2 เดือน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ทำให้ทราบถึงแนวคิด ความเป็นมา และวิวัฒนาการในเรื่องการรับฟังพยานหลักฐาน ในแต่ละระบบกฎหมาย

6.2 ทำให้ทราบถึงรูปแบบ โครงสร้างและหลักการในการรับฟังพยานหลักฐานในแต่ละ ระบบcivil lawและ ระบบcommon law

6.3 ทำให้ทราบถึงบทบาทของกฎหมายในระบบกฎหมายcivil lawและ ระบบ common lawเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐาน ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้นจริงจากการรับฟัง พยานหลักฐาน

6.4ทำให้ทราบถึงปัญหาและหาแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับการใช้อำนาจของศาลในการรับฟังพยานหลักฐาน

6.5ได้แนวทางในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการใช้อำนาจในการรับฟังพยานหลักฐานเพื่อให้เกิดความยุติธรรม

